

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Első tavaszi gondolatok.

Városunknak már központi helyzete is, biztosítja előre haladását. A haladás századában gyors egymásutánban keletkeznek a legkülönbözőbb közhasznú- és kulturintézmények. Ma már bátran elmondhatjuk: a mi nem halad, elmarad. A stagnáció már maga is hátramaradás, mikor körülötte minden előre halad.

Az utolsó pár évtizedben, városunk is nagyon előre haladt, a külső csín tekintetében is. Még könnyű visszaemlékezni a közelmúlt időre, mikor még fűtcánkon is, a pocsolyák szélén dudva nőtt s elakadt a szekér az út közepén. Valóságos alföldi városnak volt a mintaképe Zombor, télen tengelyig érő sárral, nyáron az út magasan felkavart porával; akkor pedig, mikor a minden világosság kútfeje nem világított az égen, sötét éjjel kézi lámpákkal bolyongtunk, hogy egymásba ne ütdjünk az utcákon.

A szépérzék s a jó ízlést, maga az előrehaladás oltja az emberekbe; de ha ezeket nem ápoljuk, hatálytalanokká válnak.

A jó ízlés ma inkább tulajdonunk, mint apáinknak volt, kik görbe utcákban alacsony házakat építettek s a külső csint is fényűzésnek vették, az egészségügyi követelmények megadását pedig várták az Istentől, az élet urától.

Napjainkban mindinkább meggyőződhetünk arról, hogy nem minden közügyet lehet a városházán elintézni, mert olyan közügyek is vannak, melyeket az emberek legtöbbje nem is soroz a közügyek közé, dacára hogy azok első sorban is közügyek. Ilyen közügyek volnának véleményem szerint: a város szépítése, csinosítása, sétahelyek alkotása vagy a meglévőeknek rendben tartása, nyári üdítő helyek létesítése vagy a meglévőknek könnyebb hozzáférhetési módjának meghatározása stb. Mert minél jobban törpül az emberi életkor a fokozott szellemi s testi munkásság következtében: annál nagyobb éleltsükségletté válik, hogy a zárt helyiségek munkásai, üdülést s jó levegőt találjanak a közelben.

A mi jó öregeink — áldott jó módjukban — kevés gondot fordítottak mindezekre, különben nem húzták volna a városon keresztül azt a csatornát, melynek maláriás emanációi folytonosan veszélyeztetik a közegészséget; nem számítottak volna — furcsa gondolkodásmóddal — a távolba a Ferenc-csatornát. A sikorai erdőcskét is — mint akkori egyedüli köz-üdülő helyet — közelebbre is ültethették volna és a mikor már lombjai sűrűbb árnyat adtak, irtás által nem tették volna olyan átlátszóvá.

Csak azért említem mindezeket, hogy rámutassak, miszerint nem volt akkor senki, kinek jobb érzéke vétót mondott volna. Nem volt, aki a dolgokat jobban fontolóra vette volna.

Mi se várjunk mindent a tanácstól és városi bizottságtól. Nagyobb dolgok mellett elszoktak maradni a csekélyebbek, habár gyakran szintén fontos dolgok.

Város-szépítési dolgokban a hatóságok intézkedéseit, a építési egyletek vannak hivatva megkönnyíteni.

Ilyen építési-egylet majd minden nevezetesebb városban van. Lajtán túl, mint Lajtán innen, a művelt külföldön több, mint belföldön.

Grácnak maig sem volna meg európai hírnevű parkja s e ritka szép angolkertet nem hűsítene ma az a nagyszerű szökőkút, mely a bécsi világiállítást alkalmával a Rotunda alatt annyi kíváncsít vont magához, ha a grácvárosi építési-egylet annyit nem buzgólkodott volna előbbinek megteremtésén, utóbbinak megszerzésén.

Flórencnek, az egész várost kert gyanánt övező fasorai és páratlanul álló flórája, maig sem volna olyan világszerte híres, ha az ottani építési-egylet annyit nem tett volna.

Távol legyen tőlem ilyen nagyszabású példák nyomán elindulni; de a mit a műveltebb s nagyobb városokban feltalálunk nagy méretben, miért ne tehetnők meg ezt, a mi viszonyainkhoz alkalmazott kis mérvben? Hisz városunk szépítése körül az érdeklődőknek annyi jó eszméje támad s annyi a helyes kiviteli tervezet. Legyen ezeknek letéteményese egy megalakítandó város-szépítési-egylet.

Mit egyesek gyenge erői ki nem visznek, megteheti azt a tömörülés. Vállvetve minden munka könnyebb s a teher megoszlik. Amit a jelen meg nem alkothat, megtestesítheti azt a jövő. Ami az apáknak még, az adott viszonyok között, nem sikerülhet, kivihetik azt az unokák. Nálunk a városok nem keletkeznek ugyan Chicagó módjára, de egy város-szépítési-egylet mégis sokat felöllehet. Akik ezen a téren buzgólkodnak, azoknak hálás talaj kínálkoznék, feltevé, hogy távol tartanák magukat azok, kik mindent csak kicsinyelni és gáncsolni szoktak. Az emberi tevékenység körét tágítsuk ki közhasznú cselekvéssel.

Ha városunkban előbb is már ilyen közhasznú egylet működött volna, talán jobb helyre került volna a park és indulóház, színház és több kiszögélő sarokház.

Alakítsunk tehát városunkban építési-egyletet! Jobb későn, mint soha. Nem fog ez bénítólag hatni a városi hatóságra, sőt ellenkezőleg hivatása lesz a kezdeményezés. Mindig jó az, ha kivihető dolgok iránt, felkelti valaki az érdeket. A kezdet nehézségeivel sem kellend megküzdünk, hisz már is kellemesebb kinézése van városunknak, mint sok nagyobbaknak, gazdagabbnak. Dicséretére legyen mondva a városi tanácsnak és bizottságnak, az utolsó két évtizedben nagyon sokat tettek.

Ne rettentsem vissza bennünket se a közöny, sem a gáncs. Ha ezen időben még kevesebbet mutatnánk fel, meghozza a sokkal többet, az idő. Évtizedek munkáinál lassan lehet járn.

Hogy csak ujjal mutassak egyre-másra: megvan a park kioszk nélkül; a sikorai árnyas lombok, fődél és minden legcsekélyebb közlekedés nélkül. Ha az igény a tehetséggel tart lépést, időmultán, mindezeket lehet segíteni.

Sorakozzunk! Vessünk szemet arra is, mi közhaszon.

Ez is majd a mi hasznunk lesz s osztalék: a közörm.

A mi csekély, évi 1-2 forintra szabandó tagdíjakkal ki nem kerül, kikerülhet az egylet javára rendezendő multságok bevételeiből, önkéntes adományok és alapítványokból.

Egyes egyletek virágzása városunkban, fennen hirdeti, hogy közönségünk soha sem fukar, ha valaminek célját látja. Százakat, sőt ezret is, rövid este, mulatozva összeadott. Jelen esetben pedig az is előny, hogy a mit e réven adunk, önmagunknak adnók s kevéssel is lehet majdan kezdeni.

Ha mellénk akarnak sorakozni szerb testvéreink, tegyék! Itt az idő. Ha elválasztott bennünket a rossz politika, hozzon össze valamely közös céllal bíró közhasznú intézmény. Hogyha együtt leszünk s közös célért küzdünk, talán visszakerül ismét az a jó idő, mikor szívesen komáztak egymással apáink.

Vajha ne hangoznának el e szavak a pusztában, hanem szólanának hozzá minél többen mások is.

Vértesi Károly.

Megyénk népoktatásügye.

Jelentés Bács-Bodrogy megye népoktatásügyének 188¹/₂ tanévi állapotáról

Ez a címe egy 18 oldalra terjedő füzetnek, mely azon jelentést foglalja magában, melylyel a megye kir. tanfelügyelője a közigazgatási bizottság előtt az elmúlt tanév népoktatási állapotáról beszámolt. A jelen-

tés összeállításának előnyére válik a beosztás, mely szerint a felsorolt adatok mellett közölve vannak a megelőző tanév adatai is és hogy e beosztás az egész jelentésben keresztül meg van tartva. A jelentésből ki-vehetjük, hogy az 188¹/₂ tanévre 110,139 tanköteles gyermek iratott össze, mi az előző évhez 0,4% szaporodást mutat. Minden 1000 lakos közül tanköteles volt tehát 173 és e tekintetben meghaladtuk az egész országra szóló átlag középszámát (165), de már a tényleg iskolába járók száma a közepes átlagot csak-hogy éppen elérte. Százalékos arány szerint iskolába járt a róm. kath.-nál 86,34%, gör. kath.-nál 78,05%, gör. kel.-nél 74,37%, helv.-nél 92,82%, ágost.-nál 91,42% és mózes vallásúaknál 97,54%, míg a nyelv szerint véve az arányt, legjobban látogatták az iskolát a németek, leghanyagabban a szerbek.

Maga a kir. tanfelügyelő, midőn konstatálná az előző évekhez különben mutatkozó haladást, nem mulasztja el egyszersmind azon körülményekre utalni, melyek a tankötelezettségi törvény hatályosabb végrehajtását akadályozzák. Főleg az első sorban a községi előljáróknak az iskoláztatás szorgalmazásában való hanyag eljárását, továbbá, hogy számos község lakóinak jó nagy része állandóan a tanyákon lakván, ez által a tankötelesek egy bizonyos kontingense szétszóratik. Teljesen egyet-értünk a kir. tanfelügyelővel, hogy e két körülménynek igen nagy befolyása van a hanyag iskoláztatásra, de a mi különösen az előbbi illeti, e tekintetben nem annyira a kényszer alkalmazását várjuk a községek elöljáróitól, melynek úgy is csak ideig-öráig van fogantatja, mint inkább azon akadályok elhárítását, melyek a szülőknak, ha kérdőre vonatnak, rendszerint alkalmas kifogásul szolgálnak. E mentések közé odatar-ozik első sorban a téli gúnya hiányával való okadatolás. Nem mondjuk ugyan, hogy a községek képesek volnának minden ily kifogást tárgytalanná tenni, de bizonyos, hogy a humanitás a községeknek nem a leg-erősebb oldaluk és hogy a mit a téren tesznek, messze mögötte marad annak, amit valóban tehetnének.

Örvendetes jelenség, hogy a lefolyt tanév végén az iskolából kilépett 8642 tanuló mind tudott írni és olvasni. Az igazolatlan mulasztások bírságolásából befolyt 636 frt 30 kr., mely összegből 120 frt iskola- vagy népkönyvtárra, 365 frt 50 kr. szegény tanuló segélyezésére, 41 frt taneszközök beszerzésére fordított; 118 frt 80 kr. pedig iskolai célokra tőkésített.

A megyében fenálló 483 iskolánál összesen 855 tanító volt alkalmazásban, ami körülbelül megfelel azon aránynak, melyet a népiskolára nézve leghe-lyesebbnek vélünk, t. i. 3 osztály egy tanító alatt. Férfitanító működött 680, nőtanító 173. Ezek közül 24 nem bír rendes képesítéssel. A magyar nyelvet csak szóban bírja 62, törli a nyelvet 61, sem nem törli, sem nem beszéli 21. Különösen megemlítendő és anyame-nyének nem kis dicséretére válik, hogy a rendes tanítók átlagos fizetése 605,72 frtot tesz, mely összeg tudvalevőleg sok felekezeti középiskola tanárainak átlagos fizetését csaknem meghaladja.

Amint a jelentésből továbbá kivesszük, összesen 15 iskolánál volt a lefolyt tanévben az iskolatárakép-entár behozva. E szám bizony eléggé csekély. Bár-minő véleményünk legyen is theoretic ez intézményről, annyi tagadhatlan, hogy fontos nemzetgazdászati missiót van hivatva betölteni. A tanító nem is gondolja, hogy a jelen válságos viszonyok között mily nagy szolgálatot tesz az életbe kilépő növendékeknek, ha a bekövetkezendő anyagi küzdelmek ellenében a takaré-kosság erényével vértelve bocsátja ki oda. Oly vidé-keken pedig, hol a helyi viszonyoknál fogva a gyer-mekek is szereznek pénzt, mint pl. nálunk ott, hol a selyemtenyésztés üzeti, ott a nevelési szempont is kívánja az intézmény meghonosítását. Érdekes tudni, hogy Szabadkán, hol ez intézmény már régóta virág-zik, az ezen címen elhelyezett kisebb nagyobb tőkék közel 55 ezer forintra rúgnak.

A megye területén levő iskolák fentartási költsége 667,681 frt volt, ami valamivel több mint 5% a az ország összes népiskolái költségének. A szaporodás az előző évhez képest 33,695 frt, mely tény oly haladást jelez, hogy egymaga elég hangosan bizonyítja a megye népoktatás ügyének emelkedését.

A jelentés közli továbbá az iskolákban elért tanítási eredményt is, úgy amint az a tanfelügyelő-ségnek saját tapasztalata és a helyi hatóságok jelen-tései alapján összeállítható volt. Öszintén megvallva, a jelentés e részének nem igen tulajdoníthatunk valami nagy fontosságot.

A mennyire elismerjük a tanfelügyelők jegye-teinek kompetens voltát a tanítás eredményének elbí-rálásában, ép oly kételyeink vannak a helyi hatósá-gok jelentéseinek értéke iránt. A jelentéseket, mint tudjuk, jobbára a tanítók állítják ki, és ha éppensé-ggel nincs is okunk, a tanítók őszinteségét kétséggel illetni, könnyű belátni, hogy a tanügyi hatósággal szemben csak ritkán fognak saját működésük eredmé-nyéről elég tárgyilagos ítéletet mondhatni. Ahol pedig nem a tanítók állítják ki a helyi hatóságok ez irányu jelentéseit, ott talán még távolabb állunk az igazsá-gtól. Biztos nyomon e tekintetben csak ott járhatunk, melyekben az átlagos eredmény statisztice is ki szokott

mutatva lenni. A jelentés az eredmény megítélésében 3 fokozatot használ: jó, elégséges, csekély. A felhözöttak dacára igen sajtáságos, hogy amint az összeállításból kivehető, 483 iskola közül a természetből 120 elégs. mellett 284 csekély, a testgyakorlásból 225 elégs. mellett 200 csekély, a női kézimunkából 300 elégs. mellett 81 csekély eredmény érte el. Lehetetlen az eredményt másnak betudnunk, minthogy a természetnek még igen sok iskolában nem a természeti tárgyakon szemlélte, hanem egyszerűen a tankönyvből tanítják, míg máshol egész szisztematice fizikát úznek; hogy továbbá a testgyakorlásban elért eredmény megítélésénél a legtöbb tanító előtt a nyakficamító figurákban való ügyesség szokott irányadó lenni és hogy a női kézimunka még mindig nem a nép szükségletének leginkább megfelelő varrás és faldobásban leli tananyagát.

A magyar nyelv az összes nem magyar ajku iskolákban tanított, de az eredménnyel, úgy látszik, maga a tanfelügyelő van legkevésbé megelégedve. A jelentésnek ide vonatkozó része annyira érdekes és bizonyos tekintetben annyira tanulságos, hogy lehetetlen azt szó szerint nem közlünk. „Hivatalos látogatásaim alkalmával ugyanis — mondja a megye kir. tanfelügyelője a többi között — arról kelle meggyőződnöm, hogy a magyar nyelv a legtöbb nem magyar ajku iskolában nemcsak nem tanítják a nm. vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium által a nem magyar ajku iskolák számára kibocsátott tanterv terjedelmében, gépies olvasás, írás és a tanítók tetszése szempontjából bizonyos mennyiségű szók beemlézése képezvén a felöltet tananyagot, hanem a tanítás számos helyen nélkülöz minden rendszerességet. A módszer, tanmenet és tanalak a véletlenség, mondhatnám a tanító kedély-állapotának szüleménye.”

A vád leginkább a görögkatholikus tanítókat sújtja, de ugyilátszik, hogy egyéb felekezetek nem magyarajku tanítóit sem ölelték fel a magyar nyelv tananyagát a miniszteri tanterv által megállapított terjedelemben. A jelentés közli a kir. tanfelügyelőnek ez állapotok megszüntetése végett folyamatba tett intézkedéseit. Az oktatás ellenőrzése szempontjából nagyfontosságú a tanfelügyelőnek azon intézkedése, hogy a községi iskolák tanítóit a tanítás részletes menetéről rendszeres naplót vezessenek. Kívánatos volna, ha ez intézkedés a felekezeti iskoláknál is meghonosíthatnák.

Örömmel konstatálja a kir. tanfelügyelő jelentésében, hogy azon szép eredmény, mely anyamegyékben a méhészet és a selyemtenyésztés terén elértett és melynek a kiállítás is szemmel látható nyomai voltak, főleg a tanítók érdeme. Kifizettetett a Bács-Bodrogh megyei termelőknek a lefolyt évben összesen 89868 frt 41 kr., mi az egész országban kifizetett összegnek 47-33%-a.

Ohajtandó volna, hogy a különben, mint látható, igen tanulságos jelentés, miután nyomtatásban is megjelen, legalább az érdeklődő tanítók részére könnyen hozzáférhetővé tétessék.

Meghívás.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottsága **hétfőn, folyó évi március hó 29-ik napján**, a megyei székház nagytermében reggeli 9 órakor **rendkívüli közgyűlést** tartand, melyre a törvényhatósági bizottság tagjait ezennel tisztelettel meghívom.

Ezen közgyűlés tárgyai:

1. A bíráló választmány egy tagjának megválasztása.
2. A kulai járási loavató bizottság leköszönt elnök helyének választás útján való betöltése
3. A budapesti kereskedelmi és iparkamara véleményes átirata a cservenkai ipartestület alakítása tárgyában.
4. A megye alispánjának jelentése: a futtaki révnél elhelyezett folyamkavics elszállítás iránt a folyó évi március 5-én tartott közgyűlési határozat alapján tett intézkedésről.
5. A kis-kéri Falkenstein-féle perben ügyvédi megbízás.
6. Borsód község képviselőtestületének f. évi január 14-én 8500 forintnyi kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata és Latinovits János ügyvéd bajai lakos ez elleni felebbezése.
7. Ugyanannak felebbezése az ottani esküdt választás ellen.
8. Német-Palánka község 35,000 frtnyi kölcsönének konvertálása.
9. Ó-Palánka község képviselőtestületének mult évi október 25-én 12. sz. alatt hozott határozata, mely szerint a kir. kinstári uradalomtól az ottani legelőföldet 47,500 frton megveszi és ezen vételár fedezésére kölcsönt vesz fel a budapesti hazai I. takarékpénztárnál.
10. Filipova község képviselőtestületének a hód-ságh filipovai ujonnan tervezett távirat-vezeték felállítása tárgyában hozott határozata.
11. Ó-Soóve község képviselőtestületének 2000 frtnyi kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata és az ennek alapján megkötött kölcsön-szerződés betér-jesztése.
12. Deszpot-Szent-Iván községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése az 1886-ik évre.
13. Kovil-Szent-Iván községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése az 1886-ik évre.
14. Kula község képviselőtestületének 1885. évi december hó 31-én 43. sz. a. hozott abbeli határozata, mely szerint az Ivanits Sándorral kötött szerződést felbontja és 1886. évi április hó 1-től ismét felelős örök-fogad fel; Korbay Károly ez ellen benyújtott felebbezése.
15. Kula községének Ivanits Sándorral kötött szerződése.
16. Csonopla község képviselőtestületének határozata, az orvosi fizetés felemelése tárgyában.
17. Bács, Bikity, Ada, Bezdán, Baracska, Báthmonostor, Csataalja, Felső-Szt.-Iván, Gara, Rigyica, Vaskút, Béreg, Borsód, Dautova, Szántova, Bukin, Filipova, Szt. Tamás, Paraga és Karavukova 1886. évi költségvetései, Német-Palánka 1885., ugyanannak

1886. évi mértékhitelítési költségvetései, Pacsér 1886., Kupuszina 1885. és Káty 1880. évi pótkötségvetései. Zomborban, 1886. évi március hó 20-án.

Schmausz Endre s. k.,
alispán.

Hirek.

Tisztelgés. Széchenyi József, kir. törvényszéki elnök névnapja alkalmából f. hó 19-én, egy a törvényszék, mint a telegkönyvi hatóság teljes személyzete tisztelgett, szeretett főnökénél. A tisztelgők nevében Jerkovits Antal kir. törvényszéki bíró tartott rövid, de átértett beszédet, melyre az elnök megatottan, lelkes szavakkal mondott köszönetet; kérvén, hogy mint eddig, úgy ezután is, egyetértéssel, vállalt munkával támogassák őt nehéz feladatában.

Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Mezey Zsigmond hód-ságh kir. közjegyzőt a kulai kir. közjegyzői állomásra helyezte át.

Elöléptetés. Dr. Devich László, bajai kir. aljárásbíró — mint a Bajai Közöny értesül — az újvidéki kir. törvényszékhez bírónak neveztetett ki.

Kinevezés. Jankovits Aurél főispán, Buday István bajai városi inokot tiszteletbeli számtisztte nevezte ki.

Ováció. Rác József, bajai kir. járásbíró f. hó 18-án névnapja s egyúttal 30 éves szolgálata alkalmából, az ottani ügyvédi és bírói kar nagy ovációban részesítette. A két kar nevében Cserba Ferenc kir. aljárásbíró tartott beszédet s gyönyörűen kiállított díszalbumot nyújtott át az ünneplőknek. Este a járásbíró tiszteletére fényesen sikerült bankett volt.

A Kisfaludy-szobor javára Győrött e hó 22-én hangverseny lesz, melyen több fővárosi művész közreműködése mellett, Gaál Ferenc a szabadkai zenede igazgatója is részt vesz.

Névnap. Ns.-Militicsról írják: E hó 18-án este ültük meg megyeszerte ismert jegyzőknél névnapját. Mintegy 20-25 személy volt jelen, köztük Zomboról Poppovits Dusan közszeretben álló szolgabírák (ki az első felköszöntőt mondta a házigazdára), Trischler Ferenc, Vécsy Károly, Poppovits Sebő s a helybeli elöléltéségek. Dícsérettel kell megemlíteni a kedves házigazdát, kinek vendégszeretete már régi időkől ismeretes, egész reggelig mulattatta vendégeit. Egy jelenvolt.

Izraelita ösztöndíjak. Az országos magyar izr. ösztöndíj-egylet Reitzer Mór (Újvidék) IV. éves orvos-tanhallgatónak 100 frtos és Flesch Arminnak (B.-Almás) 50 frtos ösztöndíjat adományozott.

Közgyűlés. A szabadkai családgyámoltó egyesület f. hó 25-én közgyűlést tart.

Adakozás. Az „ujpesti siketvak” részére Pacséról Dudás Izabella 1 frtot, Kosztolányi Ágoston Szabadkáról az „Erdélyi közművelődési egyesület” részére 5 frtot; ugyan e célra Hajdu Zsigmond Pacséról 32 frt 48 kr küldött a „Budapesti Hirlap”-nak. Hajdu gyűjtéséhez a következők járultak: Pacséri Mészáros Antal 10 frt, Eri Ferenc 5 frt, Aradszky Jakab 1 frt, Gönczy Ferenc 1 frt, Kovács Sándor 1 frt, Kohus János 1 frt, Ónodi Sándor 1 frt, Csányi Sándor 1 frt, Kis József 60 kr, Kovács Bálint 60 kr, Kovács Katalin urnó 50 kr, Budanovits Istvánné urnó 50 kr, Hegyi Péter 50 kr, Deli Gyula 50 kr, Simon János 50 kr, Pálch Antal 50 kr, Kanyó Iván 50 kr, Hajdu Zsigmond 50 kr, ifj. Horváth Lajos 48 kr, Berkó János 40 kr, Csik Zakariás 40 kr, Takács Sándor 40 kr, Buruzs József 40 kr, Horváth Antal 40 kr, Pocsai Bálint 40 kr, Széles János 30 kr, Szilágyi Antal 40 kr, Csányi Lajos 40 kr, N. N. 40 kr, Asztalos Lajos, 30 kr, Kis Ferenc 10 kr, Horváth Gábor 10 kr, Czérna Ferenc 10 kr, Lázár András 10 kr, Keserü Sándor 10 kr, Gáspár György 10 kr, Keserü István 10 kr, Boldog Bálint 10 kr, Juhász Pál 10 kr, Bodnár László 10 kr, Eri János 10 kr, Márton Baniel 10 kr, Rózsa Mihály 10 kr, Szemesi József 10 kr, Ujvárosi József 10 kr. — Összesen 32 frt 48 kr.

Csöd. Löwy Fülöp csantavéri lakos ellen; csöd-biztos Skultéty Zsigmond, tömeggondnok Vince Lambert; bejelentési határidő március 27. Szabadka.

Magyarosodás. Döntő István szabadkai sőtö-mester az üzletében használt német elnevezésű tárgyakat és műszavakat magyarra fordította s segédeknek csak e nyelven szabad érintkezniük. Ez ugyan nem érdem, hanem kötelesség. Példát vehetnének tőle iparosaink.

Halálozás. Baján Radány Béla takarékpénztári segéd-könyvvezető f. hó 14-én 25 éves korában elhunyt.

A nép nem számol. Petrovosszellőről írják: Maris néninek roppant szüksége volt 6 drb tojásra, mert az ő tyúkjai most kotlanak és egyszerre akarja az egész mennyiséget aláírni. Elment tehát Rézi nénihez, hogy adjon neki kölcsön, mert ugyan a tyúkjai tojnak, de hát még egynek sincs kedve hamarabb, mint az éjjel és talán éjjel után tojni meg; ő reggel becsülettel vissza szolgáltatja, mert bizik, hogy tyúkjai nem fogják cserbe hagyni. Csakhogy Rézi néni ismét felbőrd a kereskedői szellem és a kseftelési vágy, minden teketória nélkül kimondja, hogy ő kész a felebarátján segíteni, mert az keresztényi kötelesség, de hogy mégis némi haszna legyen, ő biz kér 6 drb tojásra 12 óranyi időre két drb kamatot és mivel most esti 6 óra tehát reggeli 6 órakor a kölcsönt kamatostól követeli vissza, mivel a tojásra éppen akkor neki van szüksége és mivel Maris néni csakugyan szüksége volt a tojásokra, a fenjelzett időben a hat tojást elvitte és másnap reggel 8 drb tojást vitt vissza. Most az a kérdés, hány százalék lehet itt a kamat? próbáljuk meg, 12 órára 2 drb, 24 órára 4 drb, egy évre 1460 drb, de csak hat drb tojás után. 100 drb után egy évre 24333%, a kamat. Aztán azt mondják mégis, hogy a zsidó uszorsádkodik. Hát ez nem uszora?

Arany-ünnepély. Szabadkán a gimnáziumi Önképző-kör e hó 14-én sikerült Arany-ünnepélyt tartott, mely szavalással, fölolvással és énekkel volt egybekötve.

Öngyilkosság. Baján Klenantz János köztiszteltben álló eltes polgár a napokban föbelőtte magát. Tettének oka, mint azt hátrahagyott leveleiben maga bevallja, sanjaru anyagi helyzet.

Jubileum. Zenta város közönsége folyó hó 15-én tartott képviselői közgyűlést egy megható és lélekemelő jelenetnek volt tanuja. Ugyanis Zenta város 1848-ik évben nyert, 1850-ik évben beszüntetett s 1861-ik évben visszaállított rendezett tanácsának 1861. évi március hó 6. és 7. napján id. Rüdics József báró főispán, mint tárnokilag kiküldött választási elnök által megejtett tisztújítás alkalmával közfelkiáltás útján Szeffü György Zenta város jelenlegi főjegyzője első aljegyzővé, Lukácsévits István jelenlegi adótanácsos pedig második aljegyzővé választottak meg. Azóta szakadatlanul szolgálják városunkat, tehát f. hó 7-én töltötték be alkotmányos uton történt megválasztásuk 25 éves szolgálati idejüket, (Szeffü György már azelőtt is a városnál segédjegyző minőségben majd egy évet töltött). Mindketten ismert, hártalan szerényességüknek fogva, ezen hosszú és elismerést érdemlő működésüknek, mai szokás szerint való nyilvánosságra hozatalát elhallgatták; de Zsarkó Antal kir. közjegyző — városi képviselő — tudomást szerezvén eme körülményről, hazafias érzelméit ösztönözve, nem hagyhatta a két jubilans jutalmazatlanul és a közgyűlésen — előrebocsátott ismertetés után — a következő indítványt terjesztette elő: „Indítványozom, hogy Szeffü György Zenta város főjegyzője és Lukácsévits István adóügyi tanácsnok uraknak, Zenta város érdekében, rendíthetlen becsületességgel és hűséggel eltöltött 25 évi tiszti szolgálataukért Zenta város képviselőtestülete hálás elismerését nyilvánítsa s ezen elismerésének jegyzőkönyvileg kifejezést adjon. Indítványozom továbbá, hogy a képviselőtestület, ezen meleg elismeréséről Szeffü György főjegyző és Lukácsévits István adóügyi tanácsnok urak, nemkülönbén Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottsága jegyzőkönyvileg értesíttessenek”. Ezen indítvány többszörös éljenzések között határtalan lelkesedéssel elfogadtatott és határozattá emeltetett. A gyűlésen jelenvolt főjegyző mitsem számítva a személyét érdemlő ovációról, élérzékenyül szép beszédben közönte meg szülővárosa közönségének képviselete által nyújtott s nem várt erkölcsi jutalmazást, melyet ugymond: bármily érdemjelnél nagyobbra becsül, s miután teljes öntudattal lépett fel azelőtt 25 évvel, hogy jegyzővé választatván, szülővárosának szentelje életét, tehetségét és tevékenységét, a miket Zenta város 25 évi rendkívüli hányattatása alatt minden időben és viszontagságok között a leghűbben és buzgósággal teljesíteni s beigazolni igyekezett: úgy igéri, hogy ezután is, míg csak tehetségében álland, tántoríthatlan hűséggel, becsületességgel és ernyedetlen buzgósággal fog Zenta városa jólétére, előhaladására és boldogítására közreműködni. Hatásos szép beszédjét többször megéljenzették. Lukácsévits István tanácsnok — jegyző — azonban betegegye folytán nem lehetett jelen ezen reá nézve is nem kevésbé magasztos jeleneten. Eljenek! . . . . . k . . . . . s.

Gyászhir. Zottományi Sándor tudatja szeretett nővérének özvegy Vereski Antalné Zottományi Erzsébet Vác városa nyugalmazott kapitánya nejeének f. évi március hó 18-án délután 6 órakor, élte 73. évében történt elhunytát. A földolgtuak hült tetemei f. hó 20-án délutáni fél 4 órakor a helybeli szt. Rókus sirkertben örök nyugalomra tettek, az engszeltő szent mise-áldozat pedig ugyanczen nap délelőtt 9 órakor az Úrnak bemutatott. Béke hamvaira!

Lövöldöző cigányok. Baján egy rendőrt több gyanus cigánnyal találkoztott, kik, midőn kérdőre akarta őket vonni, lövésekkel fogadták. A cigányok állítólag sztanisicsiak.

Megerősítés. Odry Ferenc, bajmoki ideigl. tanító, jelen állásán egyázhatóságilag megerősítettet.

Névváltoztatás. Rothmüller Ignác, újverbácsi lakos, saját, valamint Jenő, Kálmán (Kornél) és Elvira gyermekei vezetéknévét Rónai-ra változtatta.

Gyilkossági merénylet és öngyilkosság. Lautenbach Péter bulkeszi lakosnál f. hó 15-én megjelent Abrél Jakab új-pazovaci lakos s követelte tőle 600 frjtát, melyet még azelőtt három évvel átadott neki oly feltétellel, hogy Lautenbach köteles ezért az összegért 1200 frtot fizetni vissza — hamis pénzben. Midőn azonban most Lautenbach a visszafizetésről mit sem akart hallani, előrántotta hatlővetű forgópisztolyát, két lövéssel leterítette s azután négy lövést önmagára tett. Abrél azonnal összerogyott s súlyos sebei következtében kis idő múlva meg is halt; a lövegvet s hat kiskoru gyermeket hagyott hátra. Lautenbach felgyógyulásához is kevés a remény. Lautenbach hamis pénz forgalombahozatala végett már egy alkalommal három évet töltött a fegyházban.

Tűz. Adán Fischer S. községi biztos nádfedelű háza f. hó 15-én teljesen leégett. Itt nem az a csodálandó, hogy a biztosított házföldel hamuvá lett, hanem főképen az, hogy éjjel a szomszédok házai megmenthetők voltak; mivel a biztos nem csupán az ő épületéhez, hanem a szomszédéihoz is iszonyatos mennyiségű muhart, szénát és szalmát rakatott. A szorgalmas polgári tűzoltókon kívül különösen kitűnt a két állami esendőr az őrsparancsnokkal; ezek a tűzoltás, butor mentés által tüntették ki magukat, míg a polgárok a szomszédos házak megvédelmezése által csodát műveltek. — Ugyanott f. hó 15-én vette át az új postafőnök Odobasics az állami igazgatóság felügyelője előtt a postahivatalt.

Törvényhatósági közgyűlés. Újvidéken f. hó 17-én törvényhatósági közigazgatási rendkívüli közgyűlést tartottak, melynek tárgyat a Fetter-féle sikkasztás képezte, a vizsgálat többnemű hiányt és szabályellenességet tüntetett ki, melyért a felelőség Pricza Adám pénztárnokot és Heimann Károly ellenőrt terheli, az elnök főispán a nevezett tisztviselőket nyomban felfüggesztette s egyúttal ellenük a fegyelmi vizsgálatot folyamatba tette.

Koncert. Az újvidéki izr. elemi iskolások a mult héten sikerült koncertet rendeztek.

Adakozás. Arnold Antal almási jegyző 50 frtot adományozott az újvidéki gymnasiumnak iskolai célokra.

Az építő mesterek képzésére delegált vizsgáló bizottság vasárnap Tripolszky Gyula kir. főmérnök elnöksége alatt alakuló ülést tartott s elhatározta, hogy az első szigorlatot jövő április 15-én fogja megtartani. Az első két jelentkező Stanzl és Bogner, apatini kőműves mesterek.

lunk
a mi
ilyen
dolgoz
kupé
sáron
hijáb
lag
keve
ség
masa
men
első
küllő
Bres
s ne
mal
mege
Niko
nyos
nosó
vaka

tava
vona
seny
tek.
mint
vesse
védn
lódés
kozi

cius
term
tag
gat
szám
1886
vizsg
1886

vetk
derf
töke
nyes
hát
hum
kedé
este
tekez
berte
dor,
tolan

Máro
nizza
mélt
vébe
det
zeti
hullá
fellob
teljes
honvé
egyhá
gédlet
hősie
tért
ének
rüit
emlék
maga
Délut
ének
gyar
(Hez
ország
hírtel
a „H
tésés
a 90
hazaf
mond
juság
tettek
bános
sal e
nuszá
ért s
Gyul
s köz
közbe
fejté
nök i
völö
zetül
48 as
14-as
Tóni
sen m
hogy
den é
honvé
48-as

b. ing
állás

gatote
Olasz
zeti

gyülés
azt a
fontos
progra
egybe
Hogy
lakó t

folyó hó
gható és
enta vá-
üntetett
ácsának
dics Jó-
lasztási
közfel-
elenlegi
n jelen-
stattak
kat, te-
történt
(Szekfü
zó minő-
nert, ha-
és elis-
szerint
Zsarkó
ndomást
től ösz-
almazat-
mertetés
ő: „In-
áros fő-
ácsnok
pecsüle-
zölgála-
lismere-
nyvilég
a kép-
György
k urak,
sági bi-
indít-
elkese-
A gyü-
emélyét
en kö-
lete ál-
melyet
esül, s
évvél,
zentelje
nta vá-
en idő-
buzgó-
y igéri,
tánto-
edetlen
dására
beszéd-
tan ta-
nem
agasz-
... s.
szere-
mányi
ejének
te 73.
etemei
t. Ró-
gesz-
élelőtt
ra!
rendőr
érdőre
ányok
ideigl.
tetett.
verbá-
él) és
ztatta.
g. Lau-
jelent
te 600
te neki
rt az
zben.
etésről
forgó-
lővest
súlyos
; öz-
Lau-
auten-
r egy
fedelü
a cso-
lett,
háza
án az
nyatos
tt. A
kitünt
zek a
t, míg
által
át az
g fel-
ken f.
kivüli
er-féle
nyt és
előség
y el-
ztvise-
nök a
sok a
zó 50
skolai
legált
ir. fő-
elha-
15-én
szl és

Vásár. Tegnap s tegnapelőtt tartott meg nálunk a tavaszi országos vásár. Népszerűsége nézve, a mihez a szép idő is kedvezett, elég népes volt, de ilyenkor tavaszfelé nagyon szűkében van a gazda a pénz dolgában s innen magyarázható meg, hogy egy-két kúpeet leszámítva, aránylag alig akadt vevő a vásáron. Hízott és sovány ökröknek, vidéki kereskedők híjában, nem igen volt keletjük, az eladottak kizárólag a helybeli mérsárszűkre kerülnek. Hízott sertést keveset láttunk a vásáron; a soványokat pedig eleseg hiánya miatt, potomáron vesztegették. Legforgalmasabb volt a lópiac. Hogy megyénk a lótenyésztés mennyiségére és minőségére nézve, az ország egyik első lötermelő vidéke, azt volt alkalmunk e vásáron először tapasztalhatni. Leginkább Cservenkáról és Bresztováról hoztak gyönyörű szép, kifejlett lovakat s nem egy egyszerű földmivelő lova vált be alkalommal uri hintóba 300-400 ft vételárral. Együttal megemlítjük, hogy a lólevelek kiadásával megbízott Nkolos György rendőr-alkapitány 300-nál több hiányos kiállított lólevelet utasított vissza a tulajdonosoktól s a járlatok kiigazításáig az abban leirt lovakat a forgalomból kizárta.

A gazdasági egyeslet választmányi ülésén a tavali számadások jóváhagyattak; a tenyészművekre vonatkozó jelentés helyeslőleg, a topolyai szántás-verseny elmunkálatai pedig örvendetes tudomásul vétettek. Barthal József indítványára Zichy János grótnak, mint aki a verseny céljára a kellő földterületet szíveségből átengedte, köszönetet szavaztatik és a versenyvédőkeül fölkéretini határozatotott. Az előleges érdeklődésből ítélve, a verseny nagyon sikeresnek mutatkozik.

Zombor városi könyvtár-egylet 1886. évi március hó 28-án d. e. 10 órakor a városháza kis tanács-termében rendes közgyűlést tart, melyre az egyeslet tagjai tisztelettel meghívattak. Táragsorozat: 1. Igazgatói jelentés a könyvtár állapotáról. 2. Az 1885. évi számadás a számvizsgáló bizottság jelentésével. 3. Az 1886. évi költségvetés. 4. Netáni indítványok. 5. Számvizsgáló bizottság választása. 6. Tisztújítás. Zombor, 1886. március hó 15-én. Gertinger Adolf elnök.

Beküldetett. Mint értesülünk, a segélyző szövetségben azt főzik legujabban, hogy a pénzt mindenféle mellékdíjak által drágábbá teyék. A betett tüke eddig is hozott ottan 9-10 % ot, a mi a törvényesnél nagyobb s amennyit egy pénzintézet ad; tehát a segélyre szorultak bőren még többet venni egy humánus célt valló egyesületnek: nemcsak élehetetlenkedés volna, hanem visszaélés a címmel. Vasárnap este ezen tárgyban egy jelentékenyebb iparosnál értekezlet tartatott s elhatározatotott, hogy ezen embertelen és indokolhatlan zsarnokoskodás minden módon, ha kell rendkívüli közgyűlés útján is, meggátolandó.

Március tizenötödike. Ó-Kanizsáról írják: Március 15-én, a nemzeti újjászületés emlékére, az ó-kanizsai ifjuság 18-as bizottságot alakított, melynek méltó megünneplésére a közönséget a rendezőség nevében körlevél útján hivta fel. Már kora reggel hirdette a nagy nap jelentőségét az örtoronyban a nemzeti zászló lengése s az ünnepiesen öltözött sokaság hullámzása az utcákon. 9 órakor az ezen alkalomra fellebögött nagyvendéglő díszterméből az elüljáróság teljes számmal vonult az összes intelligens s a 48-as honvédektől követeve, a már szorongásig megtelt r. k. egyháza, hol Mészáros Ignác pr. plébános fényes segédlettel gyászmisét mondott az 1848-ban a hazáért hősiéleg elvérzett bajtársakért. Azután a menet visszavert a vendéglő nagytermébe s a helyi dalárda eléneklé a „Szózat“-ot, majd Katona Sándor igen sikerült felolvasást tartott ezen ünnepély céljáról, megemlékezve Ó-Kanizsának a szabadságharcban való magatartásáról. Felolvasó élénken megjeleneztetett. Délután 5 órakor az ünnepélyt folytattuk. Ismét eléneklé a dalárda a „Szózat“-ot, követeve „Talpra magyar“ (Mester J.), „Kossuthoz“ (Schöbel Gy.) s „Előre“ (Herz Ede) c. költemények elszavalásával. „Magyarország 1848-ban“ c. felolvasás elmaradt Böresök J. hirtelen rosszullete miatt. A dalárda végzetül eléneklé a „Hymnust“ s a közönség Kossuth és Ötölésége éltetésével eloszlott, hogy ismét találkozzék este 8 órakor a 90 terítékű banketten, melyen hogy ősi szokásként hazafias pohárköszöntések mondatnak, felesleges is mondanom. Roser Gy. orvos a szabad-ágot és az ifjuságot, mint a mely valójában van hivata nagy tetteket véghezvinni, élteté. Appel Ede adórjani plébános, lelkes éljenés közepette, elragadó ékesszólással emlékezett meg Kossuthról, mint a szabadság géniusának zászlóvivőjéről. Mester J. pedig a honvédekért s ezek közt Mészáros Ignác pr. plébánosra, Kafka Gyula postamesterre, mint 48-iki honvédszázadosokra s községinék érdemében dús bírójára, Szilágyi Györgyre köszöntött fel, ki mint huszárkapitány a szolnoki ütközetben egy szaladó németnek nagylelkűségből nem a fejére, hanem a hátára húzotta egy jót. Csuka S. mérnök indítványára nagy hazánknak Kossuthnak üdvözlő távirat menesztetett ragaskodásunk jeléül. Végzetül Lábdy J. szokott jó humorával nagy hatású 48-as szellemű beszédet mondott, lelkesítvén a jelenlévőket, különösen az ifjuságot józan hazafiságra s Tóni bátyánk buzgó követésére. Késő éjjel a kedélyesen mulató közönség ama határozattal oszlott szét, hogy eme napot, a szabadság hajnalának napját, minden évben méltóan megünneplendő s hogy a 48-as honvédek — kik Ó-Kanizsán mintegy 80-an vannak — 48-as kört alakítsanak. R. I.

Arverések. Gyurinovics Kálmán 2553 frtra b. ingói ápril 18-án Baján.

Pályázat. A szabadkai ügyészségnél irnoki állás betöltendő.

Dr. Váli Béla, az orsz. színészegyesület igazgatótanácsosa, jeles szabadkai földink, hosszab időre Olasz- és Délfranciaországba utazott az ottani színeszeti viszonyok tanulmányozása végett.

A játék az iskolában. A II. országos tanítógyűlés az iskolai élet élnékitése végett egyhangulag azt a pedagógiai és egészségügyi szempontból nagyfontosságú határozatot hozta, hogy a játék az iskola programjába mindenütt felvéttessék s a tornával egybekötve a testi nevelés érdekében felhasználassék. Hogy ezt a célt elérhessék, megbizta a fővárosban lakó tagokat, hogy alakuljanak bizottság s gyűjtsék

össze az ország iskoláiban és azon kívül divó gyermek-játékokat és gyermekmeséket s ha az anyag együtt lesz, ennek pedagógiai értékesítése szempontjából, gondoskodjanak a szükséges módszertani utasításokról. A központi bizottság felhívást intézett az összes hazai tanítókhöz, hogy a vidékeiken szokásos játékokat és gyermekmeséket gyűjtsék össze s azokat lehetőleg minél előbb küldjék be a központi bizottsághoz.

Csapatáthelyezés. Szabadkáról a 86. sz. előbb Stubenrauch-erzred áthelyeztetett Kremsbe.

Arverés. Titelen Lyusztina Gábor 4000 frtra b. ingatl. ápril 5-én elárvereltetik.

Állatkedvelőknek. Az állatkerben különféle fajú papagájok, kakadúk, kanárik és egyéb dísz szobadarak nagy választékban kaphatók jutányos áron. Ha a kívánt madár az állatkerben esetleg épen nem volna, úgy azt az igazgatóság a legmegbízhatóbb külföldi kereskedőtől kész megszerezni. Az állatkerben elarusított madaraknak azon nagy előnyük van: hogy azok már teljesen acclimatizálva vannak. Kívánatra az igazgatóság küld kimerítő árjegyzéket. Ugyanott saját nevelésű különféle fiatal ebek kaphatók kitünő példányokban s árjegyzék azokról is kapható.

Tolvajbánda. Szabadkáról arról értesítik a szegedi rendőrséget, hogy a szabadkai zálogházakba egy idő óta nagyobb mennyiségű gyanus ékszereket adnak be, melyeket egy szervezett tolvajbánda szállít Szegedről a szomszéd városba.

Apatini menyecske bál. Apatinból írják: A folyó hó 3-án megtartott menyecske bál jóvedelme a belépti jegyekből 123 frt 20 kr, a felülfizetésekből 104 frt 50 kr, összesen 227 frt 70 kr. Az összes kiadások 72 frt 42 krt tesznek ki, tehát a tiszta jóvedelem 155 frt 28 kr. Ebből a kitűzött jótékony cél javára: 1. a helybeli elemi iskolák szegénysorsu tanulói részére az iskolások elnökségének átadott 105 frt 28 kr. 2. a helybeli kisdóvodában egy szegény gyermek ingyenes oktatása céljából az óvoda elnökségének „menyecske-báli alapítvány“ címén kiírt 50 frt, összesen 155 frt 28 kr. S a midőn ezen minden várakozásunkat felülmúló szép sikerért valamennyi, de különösen vidéki vendégeinknek a rendezőség nevében őszinte köszönetünket nyilváníttuk, a legnagyobb készséggel teszünk egyben eleget azon kötelességünknek, hogy a felülfizetők névjegyzékét közölve a felülfizetett összegeket imitt a következőkben köszönettel nyugtatjuk. Abraham Jakab 2 frt, Abraham Sándor 3 frt, Aldori Mór 1 frt, Bärtl Gyula 1 frt, br. Bibra Frigyes (Zombor) 2 frt, Boldizsár Pál 1 frt, Csupor Gyula (Palánka) 1 frt, Ertl Gyula 1 frt, Fernbach Antal 1 frt 50 kr, Fernbach Bálint (Zombor) 10 frt, Fernbach Károly (Zombor) 5 frt, Fernbach Lajos (Temesvár) 4 frt, Feszti honvédszázados (Zombor) 1 frt, Friedrich Sándor (Palánka) 1 frt, Gillich Péter 2 frt, Harlikovits Gyula 1 frt, Hoffmann Kálmán 1 frt, Hoffmann Károly 1 frt, Hipp Dezső (Palánka) 4 frt, Jellmann József 2 frt, Jusits Antal 1 frt, Jüsztl es. k. őrnagy (Zombor) 2 frt, Kapetanovits János (Monostorszeg) 6 frt, Kauffmann Lipót 3 frt, dr. Lang József 3 frt, Lalbach Keresztély (Zombor) 2 frt, dr. Martinovszky (Budapest) 2 frt, Michelsz Imre (Palánka) 1 frt, Michelsz Károly (Palánka) 2 frt, Nagy Géza (Palánka) 1 frt, Puck István 5 frt, Raichl Frigyes 1 frt, Radoychich Endre (Rác-Militics) 2 frt, dr. Rátai József (Zombor) 4 frt, Reile Antal 2 frt, Ribiczey Béla 3 frt, dr. Schmausz Antal 2 frt, Steiner Lajos főhadnagy (Zombor) 2 frt, Ságur Károly 2 frt, dr. Vavsek Agoston 2 frt, Vlaskalits Péter 1 frt, dr. Weidmann Vilmos 2 frt, Weindl Mór 6 frt, Willman Máttyás (Hódságh) 2 frt. Összesen 104 frt 50 kr. S mivel ily nagymérvű tiszta jóvedelem csakis az által volt elérhető hogy Erdélyi Náci kirándulásából felmerült költségek — 15 frt kivételével — a számadásban nem foglaltatnak, s ennek fedezésére tett szives felülfizetések által Abraham Sándor, Dombovits Antal és Dávid, idős Raichl Péter, Raichl Nándor, dr. Lang József, dr. Schmausz Antal, Weindl Mór és Fernbach Antal urak fedezték: fogadják nevezett urak áldozat készségükért a rendezőség őszinte, hálás köszönetét. Abraham Sándorné, Schmausz Antalné pénztárnokok.

Közvacsora. A helybeli izr. hölgyek e hó 28-án a föllállító óvoda költségei fedezésére közvacsorát rendeznek.

Lopás. Zentán Szegedi István ottani szállási lakos lakását a mult héten éjjel ismeretlen tettesek föltörték, s onnan mintegy 225 frt értékű ruha- és ágyneműeket elloptak.

Halálozás. Kulán Schneider Károly ügyvéd napja, Varga szül. Ebenhardt Anna f. hó 17-én hirtelen meghalt.

A fogalmazásban jártas, zombori illetőségű joghallgató, jelenleg Szegeden ügyvédi iroda vezető, alkalmazását keres helyben, szerény feltételek mellett, mint irodavezető vagy ügyvédsegéd. Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában.

Menetrend. A személyszállító gőzösök menetrendje 1886. évi március hó 15-től kezdve további rendelkezésig. Feléle: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Lefelé: Bezdánból Zimony-Nándorférvárra naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova és Galicig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Tittel-Szegedre; szerdán és szombaton 9 órakor reggel. Bezdánban, 1886. március 14-én. Az ügynökség.

Irodalom. Mindazoknak, akik csak egy lapot járatnak, a Pesti Hirlapot már csak annál az oknál fogva is melegen ajánljuk, mert újév óta Kertészeti Újság és Gazdasági Újság című (szerdai és pénteki) heti mellékklappal bővítette amegy is leggazdagabb tartalmát. Valóban nincs ma tartalmasabb, kedveltebb s olvasottabb lap, mint a Pesti Hirlap, melybe a legjelesebb publicisták mellett a legkitünőbb szép-irodalmi erők s legkedveltebb humoristáink dolgoznak. Az új évnegyed küszöbén azért szívesen fölhívjuk a magyar olvasó közönség figyelmét arra a körülményre, hogy e jelesen szerkesztett lap ára — mely naponként 16 oldalt tartalmaz s már fölvágvá, igen csinos nyomdai kiállításban jut az olvasó kezei közé — egy óra csak 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, mely a kiadóhivatalnak (Budapest, Légrady testvérek, nádor-utca 7. sz.) küldendő, s az előfizetés bármely naplótól kezdhető. Levelező-lapon kitejzött óhajra mutat-

ványszámokat is küld a kiadóhivatal nyole napig ingyen és bérmentve.

Színház.

Csütörtökön március 18-án kisszámú közönség előtt Lecoq „Kis herceg“-e került színpadra. Ugy látszik az igazgató úr repertoírjának változatossága bizonyos összeköttetésben áll a vasúti menetrenddel, mert különben teljesen érthetetlen előttünk, hogy miért kellett különben közönségünknek négy operettet egymás után meghallgatni. A vége természetesen az, hogy mindenki bel-ú és még Zajonghy sem képes telt házat teremteni. A címszerepet Pósfay Ella k. a. adta a nála újabban szokásossá vált rossz hangoltsággal, a hercegnőt Szigethy Lujza adta, ki ez alkalommal igyekezett szerepének megfelelni. Zajonghy kisebb szerepéről nagyon is megfélekedezett és minden jelenetében ahhoz éppen nem illő applombal játszott a. Deák Péter (Frimusz), mint rendezés, Deák Pétert adta.

Szombaton március 20-án „A fekete gyémántok.“ Az utolsó zúgig megtelt ház fényes cáfolata volt azon újabb keletű nézetnek, hogy közönségünkben csak a burlesque darabok, operettek iránt van fogékony-ság. Hogy a tetszésnyilatkozatokban egyébkor nem fukar közönségnél a darab oly csekély hatást idézett elő, annak csakis azon felületes tedd ide, tedd oda játék az oka, melyet a színpadon ez este láttunk. Talán egy-két kivétellel a szereplők egyike sem tud beszélni. A legközönségesebb mondásokat, a legkisebb szerepeket is oly drámai hűvel, oly nagy, a színház méreteihez egyáltalán nem illő lármával mondják el, hogy az efféle alpátoszhoz nem szokott közönség megunja és elfáultan azon jeleneteket sem méltatja eléggé, melyekben az igazi drámai hang helyén volna. A szereplők fele nem tudja szerepét és úgy akadozik, olyan esdő pillantásokat vet a megváltó ságolyuk felé, hogy szinte megeskir rajtuk az ember szíve, a másik fele pedig úgy látszik hamarjában megtanulva, ugy siet szerepe elmondásával, mint az iskolás gyerek, kit ha a gyors leekemondásban félbeszakítanak, az egészbe belesül. Berend Ivánt Balázsya adta az iméntiek szerint. Dirmák Éva személyes-ültségére, Jeleny Jolán kisasszonyra, bár nem is illik ugyanily mértékben reá, hanem azért sajnálattal kell kijelentünk, hogy sokkal jobb alakítást is láttunk már tőle. Hogy egyébről ne szóljunk, engedje meg, hogy azon kifécamodott állásokra figyelmeztessük, melyeket drámaibb jeleneteiben rendezes produkál. Berzensenyi Julia, mint Bondaváry grófnő az első jelenéstől az utolsóig teljesen elhibázott alakítás volt, kinek játéka, taglejtése egy meggazdagodott nyárspolgárnét ábrázolt, nem pedig egy grófnőt. Hogy többet nem szólunk róla, annak az legyen magyarázata, hogy mi részünkről őt egyáltalán nem is tartjuk színésznőnek, csak énekesnőnek, ép ily Balázsyt sem, kinek Angelája méltó prototypje lehetne a tiszaháti libácskának. Aranyossy (Kaulmann) játéka tühető volt, Szép János Szafrán Péterje azonban bámulatot keltett fel bennünk azon rendkívüli és teljesen parlagon heverő nagy öserő iránt, mellyel torika rendelkezik. Ő ép ugy kiabál gazdájával, mint a főúri társaságban. Németh János Salista hercegének már masqueje is teljesen elhibázott volt, nagyon is fiatal volt, modora, játéka pedig sokkal inkább emlékeztetett egy vaci-utcai förtlire, mint egy vérbeli hercegre. Calamides máltai lovag, (az őt alakító úr nevét kiemléből hallgatjuk csak el) egy vasárnapi díszbe öltözött tyúkszemművészt produkált. Mi részünkről azt hisszük, hogy Jókainak ezen méltán föltűnést keltett darabját így nem szabad előadni. A nemzet legelső írója követelhet talán annyit, hogy elment mindenkitől, még egy színházigazgatótól is, hogy művét egy adassa elő, hogy a közönség ne találjon szerepek helyett torz-képeket. A „korhú“ férfi toilettokról majd másszor.

Vasárnap, március 21-én „Nóra“ Csikyótl. A tegnapi est hatása ma volt érezhető. A közönség feltűnő csekély számban jelent meg, a bérlelt kivéve, alig néhányan. Az előadás azonban, aránylag az előbbihez, sokkal jobb, tühetőbb volt. Volt ugyan ismét nagyhangú beszéd, összekötve némi szerep nemtudással. Balázsya Sinzendorffja komoly kritikára nem is alkalmas, ellenben Jeleny Jolán (Nóra), Nagy Vilma (Lujza hercegnő), Szepessy (Szerémi) és Ághy (Roland) összejátéka sokkal is jobb volt, mintsem azt vártuk.

Végezetül legyen szabad egy szerény kérést intézni az igazgató urhoz és a színház-részvény-társulat igazgatóságához. Bizonyára nem kerülte ki az ő füleiket sem azon botrányosan rossz cincogás, mely a felvonásközöket tölti be. Valóban minden hatás, melyet egy kissé drámásabb jelenet a közönség soraiban előidéz, menten tönkremegy, ha utána őt szál cigány a Gasparone-keringőt játsza, vagy pedig mint a „Nóra“ utolsó felvonásának végével, midőn a tragikumtól megrendült nézőt a Rákóczy-induló hangjai ébresztik fel. Felszóaltunk ezen zeneeknek csüfolt testület játéka ellen e helyütt már többször is, de úgy látszik hiába! Azon kérelmünk terjesztéséig tehát elő, hogy a nemzeti színház és a Théâtre Français nyomán drámák és vígjátékok alkalmával a felvonásközöket ne töltés be zenével. Hogy az efféle zene élvezet volna bárkire is, azt az egyet úgysem hisszük. Ha jobb nem lehet, inkább semmit. —i.

Ó-Kanizsa, március hó 16.

(Vasút. A magyar szó. Közegészség és iskola ellen.)

Tehát még is csak lesz vasutunk! F. hó 16-án tartott rendes havi közgyűlésen 34 szavazattal 4 ellenében elhatározatotott, hogy tekintve Zentának kunktatórkodását, mely egyáltalában a horgosi irány mellett kedvezőleg nem szól; tekintve továbbá Ada község képvisleti gyűlésének határozatát, mely a horgosi irányra megszavazott 125 ezer forintot nem hajlandó megadni s így a tiszai vasút nem tudni hol kékis az éj homályában.

Ó-Kanizsa nagyközség igen nagy szükségét érezven a vasúti összeköttetésnek, Horgostól, mint legkedvezőbb ponttól, saját költségén a gőzhajó állomásnak vis-à-vis felállítandó indóházig rendes vágányú vasutat kiépíti. Mely kiépítésre már egy cég meg is nyeretett.

Az ezen építkezés, úgy a Török-Kanizsánál a Tiszán létesítendő hid felállítására, illetve bekötésével járó költségek fedezésére 250 ezer forintnyi költségen felvétele határozatott. E határozatok felett, minthogy egy igen rég érzett szükségnek hivatva segíteni, általános az öröm.

Felolvasatott a közgyűlésen a „Torontálmezei Magyar nyelv-Terjesztő Egyesület”-nek O-Kanizsa községhez intézett — az alapító tagok sorába leendő belépésre való felhívása 20 forintnyi összeggel, mely egy-egy letéte a belépés, — dicsérettel legyen mondva, — egy tiltakozó szó nélkül, a mi nálunk eddigéig a lehetetlenségek közé számították, egyhangulag kimondatott. Jól esik ezt konstatálnom, annál is inkább, mert O-Kanizsa fényesen megcáfolta a lapokban többször közölt azon állítást, hogy a Bács-Bodrogh megyei községek közművelődési célokra igen keveset áldoznak. Ezzel ellentétben látszik lenni Ada felől fűvő ama rossz szél, hogy az előbb említett egyletbe nem lépett be (?). Másrészt örömmel mondhatom, miszerint az „Erdélyi közművelődési egyesület” javára működő színelőadás tervezetik.

Szönyegre került még a községi egészségügyi bizottság jegyzőkönyvének felolvasása, melynél különösen ott, hol az az úgynevezett téglá gödröknek a községtől s úgyszólván a községtől távolabb való vitelét egészségügyi szempontból, s ott, hol az iskolák ablakainak megnagyobbítását esetleg szaporítását a rövidlátás korlátozása céljából ajánlja: élénk vita fejlődött. Dicséretre méltó erélyvel és szakértelemmel kelt ezek védelmére dr. Roxer, de fájdalom, a kicsinyes közöny, mely minden iránt a mi egészség- és tanügyi, kedvezőtlenül nyilvánul — elaltatta. Várva várjuk azoknak minél előbbi feltámadását és megtestesülését. (Mindenkinek csak annyira becsülhet mindent, tehát az iskolát és tanítót is, amennyi hasznukat vette. Ez régi igazság. Azért az iskola és tanító ilyenén kicsinylése oly nagymérvű ösztönzést árul el, hogy azzal szemben a legkomolyabban kell egyelőre ajánlanunk az alszeméremet, melyet a kultúra lesz hivatva öntudatosá fejleszteni. Szerk.)

Irenke.

Virágaim szirmán égett a nap csókja,
Kibontotta kelyhét a legszebbik rózsza;
Gyűgyögött a madár, fészke puha pelyhén:
Midőn megláttalak, halvány, jó anyádnak
Melengető keblén.

Nem ragadtam lantot, üdvözölni téged,
Habár éreztem is, hogy szívem feléled;
Hangosan örülni nem volt bátorságom:
Hiszen a »másikért« alig száradtak fel
A könnyek pillámon.

Most is csak oly szótlán csüng a lelkem rajtad,
Hallgatom — mélyzva — kis, csacsogó ajkad;
Feltáru előttem a jövődök képe
S látlak közeledni, rózsakoszorúval,
Mosolyogva — élve!

Oh, édes Istenem! mint áldjalak érte,
Hogy szenvedésimert ily jutalom érte,
A te kegyelmedből, vigasztalásképen?
Hátha még idővel, e piciny bimbóból
Nyíló virág léssen?!

Teljesítsd, jó Uram! legutolsó vágyam,
Hogy e kis bimbócskát kifejleni lássam;
Aztán, ha közelget a halálnak éje:
Végső pillantásom az én angyalomat,
Kedves arcát érje . . .

Csupor Gyula.

Naptár. Március.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
23 Kedd	Frumenciús	Eberhart	11 Szozfrón pk.
24 Szer.	Gábor főan.	Gáb. főangy.	12 Theofanes
25 Csüt.	Gyüm. o. B. A.	Gyüm. o. B. A.	13 Nicefor pk.
26 Pént.	Jézus gy. eml.	Manó	14 Sándor

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

15. szám.
bv. 1886.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy az újvidéki kir. törvényszéknek 1885. évi 6567/1885. sz. elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 104/polg. 1886. számú kiküldő végzésével Spitzer és Kohn cég német-palánkai lakos felperes javára Illin Próka tovarisovai lakos alperes ellen 124 frt 32 kr tőke és járuléki erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 757 frtra becsült hambár, szarvasmarha, ló, koezi, sertések, öla és kenderből álló ingóságok Tovarisován alperes lakásán 1886. évi március hó 24-én délután 2 óraker nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1886. évi március hó 10-én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

31. szám.
bv. 1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori tek. királyi járásbírósnak 142/1886. számú végzése által Bittermann Nándor zombori lakos végrehajtó javára, Plávna községe ellen 89 frt 19 kr tőke, ennek 1884. évi december hó 31. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 42 frt 30 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 310 frtra becsült bikák-ból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a palánkai kir. járásbírósnak 522/1886. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Plávna község házában leendő eszközzésére 1886. évi április hó 5-ik napjának délelőtti 8 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1886. évi március hó 20-án.

Haba István
kir. bir. végrehajtó.

2107. sz.

tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy báró Majtényi József pécsi lakos végrehajtónak Stverteczky Mór és társa végrehajtás szenedök elleni 2000 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori királyi törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 148. sz. tjkvben A 3. sor., 6934. hrsz. 6 hold 1428¹/₂ ööl szántóból Stverteczky Mór és Mayer Ignácot összesen 7/8-ad részben illető jutalékra az árverést 1561 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi május hó 28-ik napján délelőtti 9 óraker ezen kir. tkvi hatóságnál, illetve a kiküldött hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának, 10% át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi március hó 11 napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

470. sz.

b. v. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbírósnak 3518. stb. számú végzése által a torzsai takarékpénztár és társai javára Czernyanszki Arkadia és társai ellen 520 frt tőke, végzések szerént számítandó kamatai és eddig összesen 123 frt 55 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt 471 frtra becsült lovak és birkákból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 98./1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pivnicza község házában leendő eszközzésére 1886. évi március hó 29-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legutóbbi ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1886. évi március hó 16. án.

Oltványi Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

2171/86. szám

Árlejtés.

A nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi 10542. sz. a kelt rendelete alapján közzététetik, hogy a baracska-i róm. kath. egyházközség lelkészi lakáson előforduló építési hiányok helyreállítása iránt 1886. évi március 29-ik napján délelőtti 9 óraker Apatinban a kinestári ispánság hivatalos helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni. Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 929 frt 48 kr. Az árlejtéshez a vállalkozni kívánók oly figyelemzetéssel hivatnak, hogy az árlejtés kezdete előtt tartoznak a fenti kikiáltási ár 10% át készpénzben bánatpénzképp letenni. Az árlejtés megkezdéseig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak, melyek hasonlólag a megfelelő 10% bánatpénzzel látandók. Közelebbi feltételek, ugy a költségvetési leírás az apatini kinest. ispánságnál betekintheők. Szeged, 1886. március 9. én. M. kir. jószágigazgatóság, Utányomat nem díjaztatik. 2-2

Kitüntettetett:
A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triestli 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é. nemzetk. gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy éremmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kifűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajjaiban. Általában a víz mindazon körökönál kiűlő figyelemet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos foraktár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerertában, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack 1.800,000 palack.

ZOMBORBAN kapható: Falcione Gusztáv, Heindhofer Robert, Hrabovszky és Sztrilich, Nikolits István és Weidinger S. A. uraknál. HÓDSÁGHON kapható: Rausch Ede urnál.